

امکان سنجی و ضرورت کاربرد بام های سبز به منظور حفاظت زیست محیطی شهرها (مورد مطالعه: شهر کرج)

اکرم آقانسب^۱، آرزو مومنیان^۲، میثم ذکاوت^۲، حسن لطفی طلب^۴

^۱ - دانشجوی دکترا جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

^۲ - کارشناس ارشد مدیریت اجرایی از دانشگاه تهران

^۳ - عضو هیات علمی دانشگاه گرمسار

^۴ - دانشجوی دکترا جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهر ری

چکیده

کمبود زمین و ارزش بالای آن در مراکز شهرها و کلانشهرها و افزایش جمعیت و ساخت و سازهای سوداگرایانه از یک سو و ایجاد کاربری جدید شهری، برای پاسخگویی به نیاز روز افزون در این مراکز از سوی دیگر سبب توسعه شهر فشرده، کاهش سهم و سرانه فضای سبز در این مراکز گردیده و مشکلات زیست محیطی و اجتماعی مختلفی را ایجاد نموده است. با توجه به اینکه بام سبز می تواند طول عمر پوسته بام را از طریق حفاظت در مقابل اشعه ماوراء بنفش و در پی آن انبساط و انقباض ناشی از نوسانات حرارتی را افزایش دهد. در گذشته بام ها هر ۱۵ تا ۲۰ سال باید جایگزین می شد اما بعضی بام های سبز در آلمان تا ۴۰ سال بدون نیاز به هیچ تعویضی عمر کرده اند. بام سبز یکی از رویکردهای نوین شهرسازی و برخاسته از مفاهیم توسعه پایدار است که از آن می توان در جهت افزایش سرانه فضای سبز، ارتقای کیفیت محیط زیست و توسعه پایدار شهری و جلوگیری از هرگونه آلودگی هوا بهره برد. استفاده کاربردی از بام ها می تواند به عنوان امکان بهره برداری بهینه از زمین های شهری قلمداد شود. نتایج پژوهش نشان می دهد باتوجه به قرار گرفتن کیفیت محیط زیست در بافت شهری و تهدید های زیست محیطی در شهرهای بزرگ از قبیل آلودگی هوا، ظهور پدیده جزیره گرمایی شهری، بحران انرژی و غیره، باید سبز کردن بام ها، به دلیل مزایای زیست محیطی شان و به عنوان راه حل اکولوژیک در برنامه ریزی فضای کالبدی شهری مورد توجه اساسی قرار گیرد. همچنین با تمام مزایای گسترده زیست محیطی بام های سبز، بالا بودن هزینه های اجرایی نصب و راه اندازی، آبیاری و حفظ و نگه داری از فضای سبز این گونه بام ها، و در یک کلام مسائل اقتصادی مانع از آن است که این فناوری نوین جایگاه شایسته خود را در شهرهای پایدار معاصر به ویژه شهر کرج پیدا کند. بام های سبز می توانند اثرات منفی ساختمان ها در اکوسیستم محلی و در پی آن مصرف انرژی در بناها را کاهش دهند و در تغییرات جریان انرژی ساختمان ها نقشی تعیین کننده داشته و در عین حال جنبه زیبا شناختی برای ساکنان شهر داشته باشد.

واژگان کلیدی: زیست محیطی، برنامه ریزی فضایی و کالبدی شهری، بام سبز، کلانشهر کرج